

Institut
d'Estudis
Catalans

Dimarts, 11 de setembre de 2018
DIADA NACIONAL DE CATALUNYA

Pati de la Casa de Convalescència
Institut d'Estudis Catalans

Parlament de l'Il·lm. Sr. Joandomènec Ros, president de l'IEC

Honorable Sr. Josep Bargalló, conseller d'Ensenyament; Sr. Joan M. Pujals antic conseller de Cultura; Sr. Xavier Forcadell, coordinador de la Diputació de Barcelona; senyora Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya; membres de l'Equip de Govern de l'IEC; membres de l'IEC; senyores i senyors, amigues i amics de l'IEC.

Des de fa anys, l'Institut d'Estudis Catalans s'unia a la tradicional ofrena de flors al monument de Rafael Casanova a la ronda de Sant Pere de Barcelona, molt a prop del lloc on va caure ferit el darrer conseller en cap durant el setge de Barcelona del 1714. El president, acompanyat de membres de l'IEC, s'unia al seguici que encapçalaven els representants del Govern i dels partits polítics. Fa un parell d'anys que la presència en aquest acte ha fet que no sigui compatible esperar torn fent llargues i desorganitzades cues per a dipositar l'ofrena amb el fet de ser aquí per encapçalar aquesta celebració. És, doncs, el motiu pel qual la commemoració a Rafael Casanova la incloem en aquest acte amb un senzill record i la nostra ofrena simbòlica al darrer conseller en cap del setge de 1714.

- El format de la celebració és una jornada de portes obertes de l'Institut, que mostra el magnífic edifici que aixopluga l'IEC i el jardí que duu el nom de l'escriptora Mercè Rodoreda i que Mariàngela Vilallonga us ha comentat tot guiant-vos per les plantes que omplen les obres de Rodoreda. L'acte consta d'una allocució del president de l'Institut, del discurs patriòtic per part d'un membre de l'Institut i d'una actuació musical que enguany ret homenatge a la trobada del 1939 a Prada entre Pompeu Fabra i Pau Casals, a la qual ens acostarà el violoncel·lista Marçal Ayats, i es clou amb el cant d'*Els segadors*, com s'escau.
- En edicions anteriors els conferencians han estat Salvador Cardús, Carles Miralles, Josep Maria Terricabras, Damià Pons, Carles Boix i la malaguanyada Eva Serra; els quatre primers parlaments han estat recollits en un opuscle que és al vostre abast avui. Enguany és el professor Joan Martí i Castell, membre de l'IEC adscrit a la Secció Filològica, qui ens dictarà una conferència amb el títol *Pompeu Fabra: exemple d'infrangible lleialtat nacional*. El tema no pot ser més oportú, no només perquè enguany commemorem l'Any Fabra, sinó perquè hi ha més paral·lelismes dels que voldríem entre la situació que va patir Fabra els darrers anys de la seva vida i la situació política actual.
- Els convido també, si no ho han fet encara, a visitar en aquest mateix claustre i en el pis superior, dues exposicions: «Pompeu Fabra i l'Institut d'Estudis Catalans», que hem realitzat nosaltres i que el Molt Honorable President de la Generalitat va inaugurar el passat mes de juliol, i «Pompeu Fabra. Una llengua completa», que ha produït el Departament de Cultura

de la Generalitat i que la Direcció General de Política Lingüística ens ha cedit tan generosament.

- Ens honora avui amb la seva presència, entre altres autoritats, l'Honorable Conseller d'Ensenyament, Sr. Josep Bargalló, a qui demanaré que ens dirigeixi unes paraules. Abans, però, em permetran que faci dues reflexions sobre la funció de l'Institut en relació amb l'horitzó de plenitud i llibertat que s'albira per a Catalunya.
- La primera d'aquestes reflexions és històrica: durant un segle llarg d'existència, l'Institut d'Estudis Catalans ha estudiat i ha posat en relleu el patrimoni històric, cultural, artístic, científic, tecnològic i natural del país, i ha contribuït a recuperar el sentit de pertinença a una nació amb un passat i un present potents, que la pressió de l'Estat uniformitzador havia fet perdre en gran part, des de fa tres segles i més. L'obra dels estudiosos de l'Institut ha donat a conèixer una societat rica en patrimoni, en valors, culta, de la qual ens podem sentir ben orgullosos. Es pot ben dir que l'IEC és un dels forjadors de la identitat nacional de Catalunya i dels Països Catalans. Encara més: si avui Catalunya es planteja esdevenir un estat sobirà, és en part perquè el país ha descobert la seva història, la seva cultura, la seva llengua, que li havien estat amagades, si no tergiversades, i s'ha fet conscient del seu paper capdavanter en el passat, en el moment actual i en un futur que tenim a tocar.
- La segona reflexió és que l'Institut d'Estudis Catalans, tot i ser una institució de recerca, està arrelat al país (a tots els Països Catalans), i s'ha manifestat en més d'una ocasió sobre els drets inalienables que sovint li eren trepitjats, especialment els referits a la llengua, però també altres drets que els països democràtics tenen reconeguts, com el de manifestar la seva voluntat

política sense impediments i per les vies acceptades universalment. L'Institut, com altres institucions catalanes, va signar el Pacte Nacional pel Dret a Decidir i després el Pacte Nacional pel Referèndum, convençut que, amb independència de l'opinió que els seus membres tinguin sobre el procés de transició nacional, l'han de poder expressar lliure de traves.

- I hem endegat, des de fa anys, seminaris i jornades dedicats a pensar i a traslladar als nostres governants com hauria de ser la cultura, la recerca, l'ensenyament, l'economia, la llengua, la societat, la política, etc., en la Catalunya del futur. I ho continuarem fent, tal com ens demanava el president de la Generalitat fa una setmana; cito textualment: «Sigui quina sigui l'organització en què participeu, enfortiu-la i desenvolueu un pla estratègic, convertiu l'enorme força del moviment independentista en reflexió sobre el país que volem, en debat constituent, en la planificació acurada de les setmanes que vindran. Reflexioneu intensament sobre el curs de les accions que caldrà prendre. Tingueu sempre present que “només tindrem allò que sapiguem guanyar”».
- És amb aquest doble missatge que voldria cloure la meva intervenció per donar pas al conseller Josep Bargalló, al discurs patriòtic i al concert.

Tot esperant trobar-nos aquesta tarda a la Diada per la República Catalana, gràcies i bona Diada Nacional de Catalunya.